

VČASNÁ INTERVENCE u sluchově postiženého dítěte

Komplexní péče zahrnuje:

- Zdravotnická péče
- Speciálně-pedagogická péče
- Sociálně právní péče
- Rodinná péče
- Organizace SP

Zdravotnická péče

- Depistáž – vyhledávání SP dětí (pediatr, ORL, foniatr)
- *Screening* (OAE, BERA, SSEP)
 - v současné době není zajištěn plošný screening, v budoucnu se plánuje
 - vyšetření sluchu se provádí u rizikových dětí, příp. po prodělání infekční meningitidy, u dětí s nepříznivou anamnézou

Předpoklady úspěšné rehabilitační péče:

- včasná diagnostika
- včasné přidělení sluchadel
- včasné přidělení* sluchadla – do ½ roku
- včasné zavedení* KI mezi 1-2 rokem
- včasná reedukace sluchu a řeči

- **výskyt trvalé poruchy** u novorozence lze očekávat u 200/100 000 – (tzn. 10-20x vyšší než fenyktonurie)
- těžká porucha sluchu se vyskytuje u 1/1000 dětí
- V ČR výskyt přibližně 70 SP dětí/rok

Současná situace:

- u 30% SP dětí je sluchová vada diagnostikována do konce 2. roku
- do konce 4. roku u méně než poloviny
- nejdříve je odhalena těžká nedoslýchavost a hluchota
- rodiče často odhalí SP velmi brzy

Speciálně-pedagogická péče

Služby rané péče

- sociální služba zaměřená na pomoc a podporu rodiny dítěte s postižením
- sociální integrace rodiny a minimalizace důsledků postižení na vývoj dítěte
- klientem je celá rodina
- služba je poskytována převážně v přirozeném prostředí (péče terénní X ambulantní)
- spolupráce se systémem zdravotní péče

Středisko rané péče pro SP

Středisko rané péče pro SP – Tamtam - www.tamtam-praha.cz
-Praha – od r. 2001, Olomouc – od r. 2005

Péče SRP poskytována:

- SP dítěti a jeho slyšící rodině
- slyšícími dítěti a SP rodičům
- dítě s hluchoslepotou a jeho rodině
- podpora rodin malých dětí se sluchovým postižením do 4 let, resp. do 7 let při kombi. postižení
- frekvence návštěvy v rodině 1x za 4 – 6 týdnů
- služba sociální prevence – zákon č. 108/2006

Činnost SRP

- konzultace v rodinách, poradenská intervence
- ambulance klinického logopeda, psychologa, foniatra, fyzioterapeuta, sociálního poradce, nácvik audiovyšetření
- skupinové terapeutické sezení s psychologem
- pobytové akce týdenní a víkendové
- videotrénink interakcí
- propagace včasné diagnostiky a všeobecná prezentace problematiky sluchově postižených
- půjčování literatury, speciálních didaktických pomůcek, ozvučených hraček, počítačových logopedických a didaktických programů
- prodej vlastních logopedických a didaktických pomůcek
- výuka a tlumočení znakového jazyka

Speciálně pedagogické centrum

- zajišťuje komplexní péče SP dětem a mládeži od raného dětství do ukončení přípravy na povolání
- SPC zřizovány při školách pro SP
- obvykle v SPC působí 2 speciální pedagogové, psycholog, sociální pracovníce
- vyhláška č. 72/2005, www.msmt.cz

Činnost SPC

- poradenská a konzultační činnost
- speciálně pedagogická a psychologická diagnostika
- depistáž – vyhledávání klientů
- terapie – reedukace sluchu, logopedická péče, výuka ZJ, příprava na KI a následná logopedická péče, řešení výchovných a výukových problémů
- pomoc při řešení sociálních otázek
- péče o integrované děti a žáky

Důvody rané péče

- fáze vývoje a velká plasticita mozku – intenzivní stimulace do 2 let (senzitivní vývojová perioda)
- kritické období do konce 8. měsíce
- důsledky opožděné péče – poruchy vnímání, poruchy sociálních vztahů, emocionální poruchy, opožděný vývoj řeči,...

Doporučená literatura:

Horáková, R. *Specifika vývoje a včasná pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením.*

In **Opatřilová, D.(ed.)** *Pedagogicko psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*, Brno: MU, 2006, s. 243-281, ISBN 80-210-3977-9